

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egész évre 12 frt., félévre 6 frt., negyedévre 3 frt.

Előfizetések és hirdetési díjak helyben és vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.

Helyben előfizethető: a szerkesztőségnél, a kiadó-hivatalnál, Demjén L., Keresztély P. kereskedéseiben. Egyes szám ára 5 kr. o. é.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: belső-tordauca szögletén, Csapó S. kereskedésével szemben, I-ső emelet, feljárás a kaputól jobbra.

Hirdetési díj: 5t hasábos garmond sorért 6 kr. s egyszeri beiktatás, után 30 kr; bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek: Helyben: a szerkesztőségénél, a kiadó-hivatalban, Demjén László könyv- és Keresztély Pál papir-kereskedésében. Bécsben: Haasenstein és Voglérnél (Neuer-Markt 11 sz.) Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), Rudolf Mosse officiel. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2), Süddeutsche Annoncen-Expedition Stuttgart.

Nyitási sora 20 kr.

A „KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY“

1872 szeptember 1-jétől mindennap egész nagy iven jelenik meg; előfizetési díj: egész évre 12 frt., félévre 6 frt., évnegyedre 3 frt o. ért.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizető után tisztelet-példánnyal szolgálunk.

Pest, nov. 30.

— r. A lehető legváltozatosabb hírek szárnyalnak óráról órára váltakozva. A miniszterválság mozzanatai rohamosan fejlődnek, s mire e sorok napvilágot látnak, hihetőleg ki is lesz nevezve az új miniszterium. Nem lesz azonban érdektelen a dolog historikumát tekintve, ha jelezzük azon phasist, melyben az ügy jelenleg áll, kapcsolatba hozva azzal oly megelőző részleteket, melyekről igen keveseknek van csak tudomása.

Mult levelemben megemlítém azon váratlan változást, mely a kérdésben a miniszterium tagjainak visszalépése folytán beállott. A dolgok ily fordulatával a helyzet természetesen teljesen megváltozott, s a kik ezelőtt csak a miniszterium fejének változását hitték bekövetkezendőnek, egy általános miniszterválsággal állottak szemben. A kérdés tehát az volt, vajon ily körülmények közt ki bizassék meg az új miniszterium megalkotásával? A Deákpárt egy töredéke, mely Lónyay távozására számított, Gorove jelöltséget támogatta. Mondanunk sem kell, hogy e töredékre hatott legváratlanabbul s legmeglepőbbben a jelenlegi miniszterelnöknek azon nyilatkozata, hogy ő felségének bizalmát teljes mértékben bírja, s ha a párt nem kívánja távozását, ő állásában magát megingatva nem érzi. Összeesvén ezzel a többi miniszter lemondása, e töredék, hogy jelöltje mellett rendszeres agitációt indítson meg, a Hungaria szállodában akart gyűlést tartani, melyre Gorove is meghívott. A terv tehát körülbelül az lett volna, hogy némi tekintetben fajt accompli történjék Gorovét illetőleg, mely előtt természetesen a párt többi része inkább meghajlott volna. Csak a legutolsó perczben, s ekkor is a legbefolyásosabb helyről történt sürgető és kérés lépések voltak képesek e tervet, — mely, mint ebből látható, elárultatott, — megfűszerezni.

Irányadó körökben ma a kérdés így áll: ha találkozik valaki a Deákpárt köréből, ki a miniszterelnöki állásra alkalmasnak találta, s ez azt el is fogadja, Lónyay megy; ha azonban ezen eset nem áll be, Lónyay bizatnék meg az új kabinet megalakításával. Ez utóbbi eset a jelenlegi conjecturák szerint a legvalószínűbb. Szlávíval folynak ugyan az alkudozások, de legtöbbször azt hiszik, hogy Szlávy korábbi elhatározása mellett megmarad. A mai képviselőházi ülésben Simonyi Ernő interpellálta a jelenlevő igazságügyminisztert a krízis iránt, kérésén az ülések felfüggesztését, — mint ezt az ülés folyama alatt táviratilag jeleztem is, — Pauler azonban kijelenté, hogy, bár a krízis beállt, az nem jutott azon stadiumba, hogy arról a törvényhozásnak jelentést lehetne tenni.

Pest, nov. 29.

g. — Bekövetkezett tehát, miről napok óta beszélt a hír szélén: a Lónyay-miniszterium demissiója. A dolog hosszú ideig kétséges volt. Midőn Lónyay Bécsből visszatért, még hinni lehetett, hogy a krízis nem fog bekövetkezni, legalább nem a budget, vagy az indemnyás megszavazása előtt. Lónyay maga sem hitte ezt, ki ő felségének előterjesztvén a történeteket, attól azon határozott nyilatkozatot vett

Bécsben, hogy addig, míg a képviselőház többsége határozottan nem nyilatkozik a kabinet ellen, miniszterválságra ok nincsen, s egyuttal biztosítá Lónyayt bizalmának teljes mérvéről. Lónyay erre természetesen nem válaszolhatott egyebet, minthogy a Deákpárt legközelebbi ülésében fel fogja vetni személye iránt a bizalmi kérdést, s ennek eldőlésétől teszi függővé állását.

Ekkor Lónyay még remélte, hogy együttmaradásra fogja bírni a miniszteriumot. Hazatérkezvén azonban, azon elhatározásukat adták tudtára minisztertársai, hogy nekik változatlan szándékuk a jelenlegi kabinetből együttesen kilépni. Ily helyzetben a dolgoknak természetesen el kellett maradnia egyelőre a tervezett bizalmi kérdés felvetésének. Lónyay e változását a helyzetnek azonnal megsürgönyözte ő felségének, ki őt távirati uton meghívta ebédre Gödöllőre. Mi fog történni ezek után, azt biztosan megmondani ma senki sem tudja. Lónyay ismételve hangsúlyozta a minisztertanácsban, hogy ő felsége bizalma személye irányában nem változott, ez azonban nem tartotta vissza minisztertársait, hogy egy különben előbb-utóbb szükségképen bekövetkező lépéstől ez alkalommal, bármily célszerűtlen is arra a jelenlegi időpont, magokat visszatartóztassák.

Nagyon közel áll az eshetőség, hogy Lónyay marad, ő felsége által új miniszterium alkotására szólíttatván fel.

A Deákpárt irányadó tagjai nem helyeslik a miniszterium elhatározását e pillanatban, mely a lehető legrosszabbul volt választva; a minisztereket azonban a kénytelenség vezette ezen visszalépésükre, reájuk nézve legkönnyebbnek tetsző alkalom választására, melybe őket a már-már tűrhetlenné vált helyzet vezette; elhatározásukban nagy szerepet játszott azon indok, hogy a budget a jelen évben úgy sem szavaztathatván meg, célszerű lesz, ha annak megszavazása alkalmával a képviselőházzal szemben nem oly miniszterium fog állani, melynek tagjainak távozásra csupán az idő kérdését képezendette volna.

Pest, nov. 30.

— Ma délből volt a Lónyay-cabinet utolsó minisztertanácsa. Ezzel valamint általában a miniszterválság jelen állására vonatkozó értesüléseink a következők: Gr. Lónyay Menyhért, mint tudjuk, a tegnapi estét a kir. udvar körében Gödöllőn töltte, honnan késő éjjel tért vissza.

Ma kora reggel a miniszterelnök gróf Andrássy Gyula látogatását fogadta, kivel hosszabb tanácskozmányt tartott. 11 órakor a miniszterek jelentek meg a miniszterelnöki palotában. A miniszterek ismételve kijelenték, hogy nem hiszik azt, hogy a jelen körülmények között a mostani kormány sikeresen működhessek, s kérték a miniszterelnököt, hogy lemondásukat a király ő felsége tudomására juttassa. Gr. Lónyay erre azt felelé, hogy miniszter-társai e felfogását a maga részéről is osztja, a jelenlegi minisztertanácsnak csak az a célja, hogy az együttes lemondásra vonatkozó kérvény formuláztassék. Ez azonnal megtörtént, s a lemondási okmányt első sorban gr. Lónyay miniszterelnök írta alá. A többi miniszterek rögtön követték, kivéve a jelen nem volt belügyminisztert és horvát minisztert, kik azonban azon kérelmüket fejeztették ki, hogy az okmány a mai nap folytán velük közöltessek, hogy azt szintén aláírják, a mi délután meg is fog történni.

A lemondási kérvényt a miniszterelnök, holnap d. e. 10 órakor ő felségénél kikért audientán fogja a királynak átnyújtani. Ő felsége a király ugyan is az egész holnapi napot Budán tölti, s valószínű, hogy ekkor történik a megállapodás a részben, hogy kit biz meg a király a jövőendő cabinet alakításával.

Ma d. u. gr. Lónyaynak tanácskozsza lesz Deák Ferenczessel.

A kormányválság.

Nov. 29 estig erősen tartotta magát azon hír, hogy ő felsége gr. Lónyaytól nem vonta meg bizalmát, és hogy a miniszterelnök nov. 29-én Deák Ferenczessel hosszasan értekezve, hír szerint az lett volna az előleges megállapodás, hogy a megtartandó s nov. 29-én este tényleg meg is tartott minisztertanácsban az összes kormány kinyilvánítja lemondási szándékát, s ha a Deákpárt mást nem határoz, gr. Lónyay fogja a kabinetet újra alakítani, melybe pénzügyminiszternek Széll Kálmán, közlekedésnek gr. Szapáry Gyula, honvédelminek Hollán Ernő hivatnék meg.

Az említett minisztertanácsban, a kormány többsége jelenté ki lemondási szándékát, de semmi pozitív megállapodás nem történt. E minisztertanácsban a kormány összes tagjai kijelentették a miniszterelnök előtt, hogy a már Bécsbe menetele előtt nyilvánított lemondási szándékhoz ragaszkodnak, s kérték őt, hogy e szándékukat ő felségével tudatva, csak a legfelsőbb elhatározás nyilváníatásáig maradhassanak az ügykezelésben. Mindenről a miniszterelnök táviratilag értesítette ő felségét, ki szintén udvari ebédre hívta meg nov. 29. esti fél 7 órára a miniszterelnököt. Az ügyek további alakulása ezek folytán attól függ, vajjon ő felsége gr. Lónyayt bizza-e meg új kabinet megalakításával, vagy mást szemel ki; a már említettekben kívül Szlávyt, Trefortot, kiváltképp pedig Gorovét emlegetik az új kormány alakításával megbizandókat.

A „Kol. Közlöny“ eredeti távsürgönye.

Feladott Pesten dec. 2-án d. e. 11 óra — p.

Érk. Kolozsvárra dec. 2-án 12 ó. d. e. — p.

Miniszterválság véget ért. Miniszterelnök Szlávy, a kabinet többi tagjai Tisza kivételével megmaradtak.

Legujabb táviratok.

Versailles, nov. 30. A nemzetgyűlés tegnapi szavazását a kormány határozott győzelmének és a conservatív köztársaság biztosításának tekintik.

Páris, nov. 30. A „Journ. des Debats“ több resignációval mint elégtellel constálja a végrehajtó hatalom által tegnap elért majoritást és azt mondja, hogy ezen szavazat nem nyújt biztonságot. — A „Siècle“ írja: Nov. 29-ke emlékeztetés nap fog maradni, mert ezen nap a 3-ik köztársaság proklamálásának napja.

London, nov. 20. A parlament jan. 6-ra hivott össze.

Külföldi hírek.

Páris, nov. 28. A nemzetgyűlésben ma Dufaure a kormány nevében előterjesztette az indítványt egy 30 tagu bizottság kinevezése iránt, a közhatalmakat és a miniszteri felelősséget szabályozó törvényjavaslat kidolgozása végett. Batbie által tett indítványra a kormány előterjesztése a bizottsághoz utasítatván az ülés felfüggesztett.

Thiers megjelent a bizottság ülésében, azután ismételt miniszteri értekezletek tartottak.

A nemzetgyűlés ülése újra megnyitván, mindkét fél a maga nézetéhez ragaszkodott; a vita e fölért már fog kezdődni.

Páris, nov. 29. Az „Agence Havas“ megczáfolja azon hírt, hogy a spanyol határokon francia figyelő hadtest állítottatott fel, minthogy a csapatok a szokásos évi hadgyakorlatokra más helyeken is összevonattak.

Madrid, nov. 28. Saragossában ingerültség uralkodik. A kormány intézkedéseket tett, az őrség szaporítottat A távirat huzal több helyeken, de különösen Valentia, Murzia és Cartagena között megvan szakítva. A sereg mindenütt erélyesen működik az insurgensek ellen. Az „Eopsa“ jelenti, hogy francia csapatok vezetettek a spanyol határhoz, melyekről azt hiszik, hogy azok a felgyűlő őrséget fogják képezni.

Versailles, nov. 29. A nemzetgyűlés ma ülésében kinyilatkoztatta Thiers, hogy ő nem indítványozza végleges kormányforma proklamálását, hanem csak azt, hogy a jelenlegi formának a szükséges kormányzati feltételek adassanak meg. Letezik egy rendetlenkedő párt, melyre vigyázni kell, de nem csupán Franciaországban, hanem egész Európában. Thiers formászerint kárhóztatja a socializmust, rosztalja a munka abbanhagyásokat, tiltakozik az atheizmus ellen, megvilágosítja a kormány politikáját a pápai székkel szemben, és a császárság által a pápa irányában követett politikát mint eszélytelen kárhóztatja, mivel az csak a dynastikus érdekeknek szolgál. Thiers borzadását fejezi ki, hogy az ő politikáját azon kezeség mellett is gyanúsítják, melyet ő a rend pártjának folyvást adott. Ő a monarchiát lehetetlennek tartja, s úgy hiszi a conservatív köztársaság jobb, mint a Batbie jelentése által magasztalt kormányharc. Thiers így végzé beszédét: Többé nem miniszteri felelősségről van szó, hanem a bizalom kérdéséről. Miután Ernoul, Lucien és Brun (legitimisták) a bizottmány javaslatát támogatták, a kormány (vagyis Dufaure) indítványa 370 szoval 334 ellen (704 szavazó közül) elfogadtatott. A baloldal a szavazás eredményét „Eljen a köztársaság!“ kiáltással fogadta.

Madridból, nov. 29-ről jelentik Bilbaonál egy republikánus csapat merült fel. — A király tegnapi hat óráig volt az ágyon kívül. Orvosi jelentések többé nem adatnak ki. A felkelés Malagában már leveretett.

A Nikolájévben ülésező külön bizottság melyre a sebastopoli tengeröblöknek a hadi- és kereskedelmi hajók használatára leendő felosztása volt bizva, bevégezte ebbeli munkálatait. Javaslata szerint a déli öböl felső része 1000 ölnyi partkiterjedéssel a kereskedelmi hajók rendelkezésére bocsátatik, a tengerpart többi része pedig a haditengerészetnek engedtetik át.

Egyiptom. Az akirály expedíciót szervez a Nilus forrásainak felkutatása végett. 5000 főnyi hadtest, Gurdy bey vezénylete alatt szállító hajókon Zanzibarba indul, állítólag oly czélból, hogy az országot tanulmányozó Dr. Livingstone-nal közreműködjék. Ha azonban e híres utazó visszautasítaná a segítyt, az expedíció maga indul a nevezett források felkeresésére, s ott — ha tudnillik eredménye lesz az utnak, kitűzi a egyiptomi színeket.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, dec. 2-án.

— Figyelmeztetés. T. polgártársainkkal sietünk tudatni, hogy lapunk november 1-e óta legújtanýosabb árban vesz fel bármily alakban hirdetések; s ha kívántatik, a fogalmazásról is gondoskodik a „Kolozsvári Közlöny“ kiadó-hivatala.

— **E. Kovács Gyula**, Vörösmarty emléketének évnapján a „Vérnász” előadás kezdetén szép alkalmi képletet mutatott be: az égő tudomány oltára felett koszorúzott Vörösmarty Mihály arcképe lebegett, e felirattal: „Legyen áldott emléke.” A tudomány oltarán pedig következő emléksorok voltak: „Eg s föld lebegett a dalok árján. Most sir és éjféli fedi el a jelest. De a setétlő bus rovartal fölött, A hallhatatlanság füzére Sorsot, időt, mosolygva fénylik.” Az egész képlet bengáliai fényözönben uszott.

— **A megyei bizottmányi gyűlés** ma fog megtartatni s mint a jelek mutatják az igen látogatott lesz, az előkészületek a gyűlés megtartására már napok óta folynak, az állandó választmány tegnap és tegnapelőtt tartott gyűléseiben előkészíté az anyagot; a számvevőszék szintén bevégző munkálatait.

— **Az egyetemen** az élettani intézetben Dr. Török Aurél tanár f. hó 5-én kezdendi meg előadásait a táplálkozás és vérkeringés felől; ugyanazon tanár van megbízva azzal, hogy orvosi propedeutikát adjon elé a különben nem nagy számú orvostan-hallgatóknak. Az élettani intézet teljes be rendezése maga — bizonyos akadályok miatt — lassan halad elé s így nincs kilátás arra, hogy a tanulók még e félévben hozzá foghassanak a szövettani görcsővészeti dolgozatokhoz. Görcsővekkel sincs igen tulságosan ellátva az intézet, összes tulajdonai még eddig két jó, és egy közepes görcső képezi, s a két jó görcső közül is az egyik a boncz-tani intézeté. Hiába! a kezdet nehézségeivel egy ideig küzdeniök kell fiatal egyetemi intézeteknek.

— **A korcsolyázó-egylet közgyűlése**t tegnap tartá meg a városház tanácstermében nagyon kevés számú rendes tag és hallgató jelenlétében. Elnöknek b. Huszár Ádám, jegyzőnek Ajtai Ferencz választattak meg közfelkiáltással. Ezután b. Jósika Gábor röviden előadta a közgyűlés össze-jövetelének czélját, mire Sigmond Ákos a kidolgozott alapszabályokat olvasta fel, melyből megemlíjük azt, hogy a rendes tagok három évre kötelezettek az egyletbeni maradásra; ellenben a foglalkozó tagok csak egy évre; a foglalkozó tagok 1 frt beíratási díj mellett 4 frt évi díjt fizetnek; továbbá: az első közgyűlés minden év october hó végén tartassék meg. A közgyűlés a felolvasott alapszabályokat kinyomtatja s a miniszteriumhoz küldi fel megerősítés végett. Most a közgyűlés a korcsolyázó-egylet tisztviselőinek megválasztását eszközölte. Közfelkiáltás után elnöknek Paget János, alelnöknek Gyarmathi Miklós, titkárnak: Balogh György és pénztárnoknak: Hutflessz Károly választattak. Bizottmányi tagok lettek: elnök Paget János, titkár: Balogh György. B. Huszár Ádám, Cziriák Frigyes, Vass Antal, b. Jósika Gábor, Tauffer Károly, Dulier Erneszt, Steer Seveerin, Szeredai Kálmán, Szombathelyi József és Köszegvári Gyula. — A választmány erre a külteendők intézése végett: elnök, két igazgató s egy szertárnok választását a mai választmányi gyűlésre hagyta. Sigmond Ákos, mint a múlt évi korcsolyázó bizottmány pénztárnoka, bejelenté a közgyűlésnek: hogy az egylet vagyona jelenleg 270 frt és 1 kr., melyből 140 frt váltó és 130 frt 1 kr. készpénzben helyeztetett a kisegítő pénztár-egylet könyvét átnyújtotta b. Huszár Ádámnak, kitől a megválasztott pénztárnok nyugta mellett átvetheti. B. Jósika Gábor indítványára Sigmond Ákos urnak fardhatlan szorgalmáért, úgy b. Jósika Gábor urnak is a közgyűlés jegyzőkönyvileg elismerést szavaz. — Végül Sigmond Ákos az ingóságok leltárát is átnyújtá. Ezzel a közgyűlés fél 1 órakor véget ért.

TÁRCA.

Békés Gáspár.

(Vége.)

IX.

E hadjárat fővezéréül Mieleczki Miklós podolai palatinus mellett még Radzivil Miklós lithvániai palatinus és Békés voltak kinézve. Mieleczkit bántotta az, hogy fővezéri hatalmát másokkal kell megosztania, és — mint egy Békésre célozva — kikelt az ellen, hogy a magyarokkal a lengyelek elnyomassanak. Mieleczki e méltatlanságát Békés iránt fényesen kárpótolta a lithvánai országnagyoknak a királyhoz intézett azon kérelme, hogy Békést viselt dolgaiért, hűségeért és erőnyeiért lengyelországi és Lithván nagy hercegségbeli indenigátussal ajándékozza meg; pártolta ezt Zamojski, a kancellár is, mert tudta, hogy ez a király óhajta is. Meg is nyerte Békés a honfúsitást a landskróni kapitánysággal együtt. Ezután a tanácsosok közt szokott ülni s Mieleczkivel gyakran összetűzött a király előtt is; csipős élezeit Mieleczki hol viszonozta, hol könnyek közt nyelte el vagy torolta meg. ²²⁶⁾

A megkezdett háboruban Békés a magyar lovassággal és gyalogsággal, Radzivil a lengyelekkel előre küldeték Plock várá alá, mely legelőször volt Iwántól visszafoglalandó. Békés serege a vár és a Dvina közti erdőkön át utat vágott, melyen nem sokára a király is megérkezett táborába. Itt csak har-

— **Monstrepör** tárgyalatott mult hó 27. a pestvidéki törvényszék előtt, melyben az ország számos előkelő családja, úgy mint a Vay, Waldeck, Bethlen, Schmettow grófok, Schilling, Duka bárók, Majthényi, Zeyk, Capdebó, Jakabfy, Karácsonyi, Dániel és még más családok részvételével — részint leányágon vannak érdekelve. Ezek t. i. Kiss Ernő örökösei ellen 13.000 db arany és ennek kamatai iránt igénypört támasztottak, melynek eredete 1819-re viendő vissza, s maga a kamat már többet tesz 100.000 forintnál. Felperesek követeléseikkel elutasítottak.

— **Naszod vidéken** Naszodon új táviratállomás nyitottatott korlátolt napi szolgálattal.

— **A torra-vivoda-egylet báljára** az igen csinosan kiállított meghívók már szét vannak küldve. E meghívókön diszlik az egylet jelvénye, a keresztezett kard babérkoszorútól övedzve. Az egyleti bála városunk legelegansabb delnői nagyban készülnek, a — melyen az előkészületek után itélve — városunk crème-je jelen lesz.

— **Tegnap** d. e. és d. u. tartatott meg a kereskedő tanoda ifjainak évi vizsgálatát saját helyiségekben a szász templom mellett. Duha Kristóf igazgató és Nik Ferencz elnökön kívül több kereskedő volt jelen — e vizsgálaton, ezek kérdéseire röviden, de kivétel nélkül szabatosan feleltek meg az ifjak. Örülünk a kereskedő ifjak e szorgalmas előmenetelének.

— **Dr. Szóts Károlina** or. közpórházi főorvos az említett kórház emeleti helyiségeinek egyikeben járóorvoslatot (ambulatorium) rendeztet be, melyben naponta részesülnek a szegényebb sorsu betegek is ingyenes orvosi tanácsban.

— **A „Dalkör”** ez évben utolsó dal- és tancz estélyét, a karácsoni szent ünnep második napján tartja meg a Redoute nagy termében.

— **A monostori gazdászok** — mint közvetlen forrásból értesülünk, még mit sem tudnak az általuk rendezendő táncvizgalomról. Az ujdonságot lapunk számára beküldték — de nem Cs. Gy. ur; — az ilyen „beküldöttek”-et nem köszönjük meg.

— **Nagymérvő család.** Bécsben a napokban egy kereskedőt fogtak el fiával, kik oroszországi kereskedőházakat 300.000 frt értékű áruig csaltak le.

— **Egy új találmány** a bécsi világkiállításán. Egy honvédtiszt a bécsi világkiállításra egy általa felfedezett, könnyen szállítható mechanikai hadi observatorium mintáját küldi. E találmány eredetijét 1200 lábnyi magasságra lehet emelni.

— **Új találmány** a távirászat terén. A bécsi világkiállítás számára Tommasi Ferdinánd mérnöknek egy új fontos találmánya van bejelentve a távirászat köréből, melynek alkalmazásától az eddigi tengerentuli távirai összeköttetésnek teljes átalakulása várható. Az ezen találmány alapjául szolgáló rendszer szerint, melyről a legkitünőbb szakferfiak, mint Philippi, Spinelli, Caligny, Tosselli és mások igen kedvezőleg nyilatkoztak, a de-lejes folyam nagy távolságra való távirásznál fölösleges vagy bizonyos mértékben pótolható lesz. Tommasi ur találmánya egy csőbe zárt vízoszlop mozgathatóságán alapszik. Ha például Amerika Európával a jelenleg alkalmazásban lévő huzal helyett üres rézsodrony által volna összekötve, melynek üréit egy vízoszlop töltene be, úgy az erre Európában hydraulikus gép segítségével gyakorlandó nyomás az oszlop másik végén észrevehető volna. A víz szűrlődésének és tapadásának elkerülése végett 400 kilométernyi távolság és a cső ür-

mad magával, Zamojskival és Békessel, megkerülte az erősséget, kikémlendő, hogy vajjon hol kellene megkezdenni az ostromot. A király a várat vélte előbb megtámadandónak, Békés számos érvet hozott fel azon nézete mellett, hogy előbb a várost kell bevenni, és végre az ő terve lön elfogadva; aug. 2-án vele támadtá meg a király a várost, mire aug. 3-án az orosz őrsereg a várost oda hagyva, a várba felvonult. A vár ostromát is Békés kezdé meg. Előbb löveté, utóbb csónakokból egy hidat alkotott az ott folyó és tartós esőzés által megárasztott patakon, melyet miután a várbeliek összelődöztek, egy Bornemissza János által készített hidon szállítá katonáit áltál s tüzelte nagy ígéretekkel a vár fából készült falainak megközelítésére és fölgujtására. A várőrség bámulatos kitartással védte a falakat, úgy hogy a sok esőzés, sár s az ez által okozott nagy drágaság, éhség már-már elcsüggedést okozott az ostromló sereget. Békés e viszontagságok közt is csüggedhetlen volt; noha köszvény és gyomorgöngyességgel kínlódott, a katonák elevenítésére fennen kérkedett, hogy soha jobban, mint most, nem szolgált egészségre; szüntelen az ágyuk körül forgott, ott evett, ott aludt, s a legveszélyesebb helyeken forgott úgy, hogy nem egyszer fecsecent reá el-elsett katonák vére. S bár ez egy hónapig tartott ostrom alatt mind a lengyelek, mind a németek, kik részt vettek benne, kitüntették magokat, a legtöbb érdem a sikerre nézve még is Békésé s vezérére alatt állott magyar seregeké volt. ²²⁷⁾ A fontos erősség

²²⁷⁾ Budai: Polgári Lexicon I. 239—245. V. ő az egykoru és szemtanu Szolikon Demeter előadásával az i. h. I. Natalis Comitiss Universae Historiae sui tempo-

2 3/4 milliméternyi átmérője mellett 250 atmosphaeras nyomásra volna szükség. Egyébként az üres sodrony fölszerelése tökéletesen megegyezhetnék a tengerentuli huzal rézsodronyrai fölszerelésével. A Párisban elismert szakferfiak jelenlétében egy 500 meter hosszú huzallal tett kísérletek meglepő eredményekre vezettek.

— **Sir John Bowring** — mint a „Times” írja — a nemzetünk iránti buzgó rokonszen-véről ismeretes kitünő angol államférfi, ki Angliában első ismertette irodalmunkat 1830-ban kiadott „A magyarok költészete” című munkájával, s később Petőfi költeményeit lefordította s a Kisfaludy-társaságnak is kültagja volt, claremonti lakásán, mult szombaton reggel 80 éves korában elhunyt. — Béke hamvaira!

— **Vérlázító durvaság.** Kőzelebbről Klagenfurt egyik főutcáján két magasabb rangn katonatiszt egy temetési menet közé ugrott, többeket letapostak, és az egész gyászmenetet szétri-aszták.

— **Murad Effendi**, III. Selim tragoediája a napokban adatott elő a drezdai udvari színházban, kevés hatással.

— **Münchenben** mult szombaton 80.000 frtot loptak el egy birtokostól; a károsult azonnal elindult a tolvaj keresésére, s azt meg is látta egy főutczában, a mint kezében a pénzsekrényével, kényelmesen sétálgatott. Pénzét a birtokos hiánytalanul visszakapta, azonban a tolvaj megmenekült.

— **Csik-Delnén** mult hó 24-ik napján este 7 órakor egy csűr lángba borult és a bele rakott terményekkel együtt elhamvad; a tűz körül sok nép csoportosulván össze, sikerült annak elejét venni, miután szél nem fujt. Szándékos gyújtást gyanítanak. Az elégett gazda épülete mindeddig — ez év kivételével — biztosítva volt.

— **A Deákkör** nov. 29-ki értekeztetének csak egy tárgya volt: a házszabályokat revideáló 9 tagu bizottság megválasztása. A baloldaltól választandó tagokra nézve a két párt között compromissum jött létre; — a deákpárti tagok kijelölése tárgyában azonban hosszabb vita folyt, melynek Deák Ferencz felszólalása vetett véget, ki beszédében a többi között azt is kijelenté, hogy a jelen pillanatban más nagyobb dolgok is vannak kérdés alatt. A bizottságba kijelöltettek: Bánó József, Irányi Dániel, Mihályi Péter, Péchy Tamás, Perczel Béla, Paczolai János, Királyi Pál, Várady Gábor, Zichy Antal.

— **Gizella főhercegnő** és Lipót herczeg násza után az ünnepélyességek a bécsi cs. k. redoute-termekben fognak megtartatni; a helyiségeket e czélra tetemesen átalakítják.

— **Simor János primás ő herczegsége** a kelenyei iskolára 50 frtot, a galabocsira 100 frtot, a pozsonyi növelde fölsegelésére 200 frtot, a pozsonyi oltáregyletnek 100 frtot, a nagy-sápi iskolának 76 frtot, az esztergomi Sz.-Anna templomnak 3 új miseruhát adományozott, és ugyanott az elmi iskolát és óvodát teljesen fölszereltetni méltóztatott.

— **A tüzoltók javára** jövő csütörtökön a nemzeti színházban nem a „Gritti,” hanem az „Egy szegény ifju története” című általános kedvelt színmű fog bérletszünetben előadatni. Az üdvös célt támogatni óhajtoknak tehát már most a darab ellen sem lehet kifogásuk, s így méltán számíthatunk tele színházra.

— **A kolozsvári zeneconservatorium** 1872-ik évi rendes közgyűlését f. é. december 22-én (Vasárnap) d. u. 3 órakor

megvétele után győzelemről győzelemre haladt a lengyel király, s hadjáratát nagy eredmények követték.

A harc után diadalmasan tért vissza Vilnába, s nov. 23-ra Varsóba gyűlést hirdetvén Gródnoba ment vadászatra, Békés is elkísérte őt oda, hol nov. elején, miután nejét, és gyermekeit a király és Zamojski pártfogásába ajánlta, viszontagságos életének véget vetett a halál, s végohajtása szerint Vilna fölött egy hegyen temettetett el. ²²⁶⁾

X.

Alig van történelmünkben egyéniség, kiről részrehajlóbban és így igazságtalanabban ítélték volna némely egykoruak és újabb időbeli írók is, mint Békés Gáspárról. Őt három századon át főként Forgács és a nyomain járó Istváni írásai után fogták fel és ismertették igen jeles tudósok, így Budai Ferencz ²²⁹⁾ s ujabban Kerékgyártó Árpád, ²³⁰⁾ ki őt „némely kortársai és későbbi írók véleménye alapján kapzsi, hűtelen közkínoskezelő, képmutató, rágalmazó, hazug, fondor, cselszövő s határtalan nagyravágyónak” tartja és festi. Ezekkel szemben

ris Ab anno 1545. usq. ad annum 1581. Venetis. 1581. 659—660. II.

²²⁸⁾ Szolikon Demeter i. h. 129—30 II. Neje 1582. pünkösöd hó 13-án ment másodsor férjhez Weselényi Ferenczhez. (I. Tudományos gyűjtemény. 1831 VIII. füzet 126. I.) Kisebbsik fia Gábor előbb Báthori Endrével tett tudományos czéla körutat (I. Bethlen II. 432. I.) később nincs róla említés. Másik fia László, ki első nejétől született, polgári és katonai szolgálatokat tett Báthorinak (Kulesár-féle krónika 33 I.)

²²⁹⁾ Polgári lexicon I. 338—355 II.

²³⁰⁾ Magyarok életrajzi II. 27—69 II.

saját helyiségében (Lyceum földszint) tartandja meg, — melyre a zeneconservatorium minden t. cz. tagját tisztelettel meghívja. — Kolozsvárt, 1872. nov. 30-án. A zeneconservatorium választmánya.

— **Samassa József** szepesi püspök Almás községben az általa ezer forintnyi költséggel berendezett új iskolánál segédtanítói állomást állított fel 300 frt évi fizetéssel. Továbbá a czélszerűtlen iskolaépületeknek bővítése, nagyobbitása, illetőleg törvényszerű átalakítása czéljából. Pongrácz falunak 260 frtot, Zuberecznek 286 frt., Batiz falunak 250 frt. Bjelipotoknak 100 frt. Svábócznak 328 frt. Oszadának 100 frt. Zazrivának 300 frtot adományozott.

— **A pesti tud. és mű-egyetemi** olvasókör tisztikara ideiglenesen megalakult. Elnök: Kacs Kovács Kálmán joghallgató; al-elnök: Hegedüs Károly technikus; titkár: Weisz Ignác orvostan hallgató; pénztárnok: Szűcs Ferencz technikus; könyvtárnok: Klement Ferencz bölcsezsét hallgató; jegyzők: Vargay Kálmán joghallgató, és Szimick Miklós technikus.

— **Csillaghullás.** Kedden este Győr fölött érdekes természeti tűnemény volt látható. Oly sűrű csillaghullás volt, a milyenre idős emberek sem emlékeznek, egy percz alatt 60—80-at lehetett megolvasni, Nagy-Kanizsán pedig nov. 27-én szintén ily tűneményt láttak.

— **Gróf Zrínyi Péter** egy régi arcképről írják Polából az „Obzor”-nak: „Ezen kép, melyet Zenggen találtak, az ifjú gróf Zrínyi Pétert ábrázolja azon időből, a midőn még zenggi kapitány volt, t. i. 1665-ben, tehát még mielőtt horvát bán volt, a mit következő felirat bizonyít. „Comes Petrus perpetuus a Zrínyi et Segniae et partium maritimarum supremus capitaneus.” Péter a képen horvát magnási öltözetben, piros mentével és nagy ezüst gombos kék surkával van ábrázolva, bal kezében egy 1660-ban Ali Cengic basától zsákmányolt pisztolyt tart, melyet fiának akart hagyományozni, mikor a börtönben sinlődött. Érdekes nagyon a felirat, mely mintegy előre sejteti már a gróffal jöendő sorsát. A czimer egy várból és Dádalus viaszszárnyából áll; a czimer ugyanaz, mely Portoreban a volt Zrínyi-féle épület kútján látható és melyben b. P. Z. Betűk és az 1661. évszám olvasható. A kép a XVII. század kitünőbb festményei közé tartozik.”

— **A Kolozsvári takarékpénztár** 1872. November havi üzlet forgalma. Bevétel. 117. betét után 35941 ft. 50 kr. Visszaüz. váltók 146850 ft. Visszaüzetett előlegek 1640 ft. Befizetett kamatok 2662 ft. 45 kr. Illetékek 890 ft. 45 kr. Részvény átiratási díjak 2 frt. Érték papirok kamatai 1375 ft. Visszaüzetett elhelyezmények 15000 ft. Elhelyezmények után befizetett kamatok 152 ft. 50 kr. Állam illetek előlegek után 24 frt. Összeg 204,537 frt. 90 kr. Pénztár maradvány Oktober 31-ről 101,931 frt. 62 kr. Összeg 306,469 frt. 52 kr. Kiadás. Visszaüzetett betétek, s tőkésített kamatok 135 tétel után 65054 ft 13 kr. Kifizetett betéti folyó kamatokra 122 ft. 26 kr. Leszámitolt váltókra 135290 ft. Előlegekre 810 ft. Kezelési költségekre 23 ft. 36 kr. Pénztételek-nél elhelyezményekre 5000 ft. Tiszti fizetésekre 293 ft. 32 kr. Megjelenési tisztelet adjákra 93 ft. Állam illetek előlegek után 24 ft. Összeg 206710 ft. 07 kr. Pénztár maradvány November 30-án 99759 frt. 45 kr. Összeg 306,469 ft. 52 kr. Kolozsvárt 1872. November hó 30-án.

— **Tavaszi novemberben.** Mistelbach környékén nemcsak az édes gesztenye, hanem a

Szalai, Szilágyi Sándor, Kővári László az általuk ismert, s Kerékgyártóéival szemben álló adatok alapján kedvezőbb ítéletet mondanak róla, védik Forgács ellenében; nem olyannak tartják, minőnek amaz festi, sőt állításait szándékos ferdtítésnek tartják. Sőt az egykoruak közül maga a katolikus Istváni, Brutus, a későbbiek közül Bethlen, Pray, Katona, Lubieniec, Wallaszky, Engel, s az újabb időben a nagytekintélyű Szalai László is megrója Forgács elfogultságát s fitymáló ítélethozását.

Hogy Forgács Békésre vonatkozólag ferdtített, s hamis tényeket tulajdonított neki, a fejedelemválasztó gyűlésről fenhagyott tudósítása kétségtelenné teszi. De nem csak Békésről szól Forgács gyalázólag és igazságtalanul, hanem vadolja a királyt, Csákit, Blandratát, és a király összes környezetét; azokat mind hitványoknak, csak magát és a két Báthorit tartja derek embereknek. S ez az, a mi őt e tekintetben hitelétől fosztja meg. Azóta történelmileg ki van mutatva János Zsigmondnak életkorához képest való kitünő észtehetsége, szívének és jellemének sok ragyogó vonása, a reformáció irányában tett szolgálatait a világ minden szabad gondolkozói sőt az emberiség hálájára érdemes volta. Fel van tüntetve Csákinak nagy historiai alakja; Blandratától, Hagymástól és Nisowskitól sem lehet elvitatni azt, hogy koruknak kitünő férfiai voltak. A király környezete a királyi tanácsstagok; ezekről sem lehet oly megvetőleg szólni. A legvilharosabb időkben úgy kormányozták ők az állam hajóját, hogy annak két nagy főczélja, az alkotmányos és lelkiismereti szabadság; teljesen el volt érve. Hogy politikai tekintetben, hol a törökkel, hol a némettel szövetkeztek, az nem ok elítélésre. A politika egye-

²²⁶⁾ Joannis Dometrii Solivovii A. Eppi Leopoliensis commentarius brevis rerum Polonicarum etc. Da-tici. 1647. 114—122. II.

szilva és kőrteték is már másodszor virágoznak. Az odaváló gazdák a mostani szelid időjárásból jövő évre ritka jó bortermésre következtetnek.

— **A bécsi** új Zsophia-híd felépítése 305 ezer líra kerül.

— **Milanóból** írják, hogy a világtárlatra tárgyakat küldeni, csak Lombardiából 1352 gyáros, művész stb. jelentkezett.

— **Ritka példány**, Zichy Edmund gróf Árvavár környékén egy oly hiúz lőtt, — melynek faja csak déli Európában található.

— **Csillaghullás**, Prágában f. hó 28-án mindjárt naplemente után erős csillaghullást észleltek, mely 7 óra utánig tartott. Ilyen szép csillaghullást Prágában 1866 óta nem láttak.

— **Tűzoltóink** tegnap d. u. a városház udvarán összegyűlve vették a főparancsnokság részéről az éjjeli őrségre vonatkozó rendeletet, mely egész decz. 8-ig minden napra 6—6 egyénnek kötelességévé teszi az éjjeli őrködést; ezután ismét menet gyakorlatuk volt, melyről este felé érkeztek vissza.

— **Tegnap délelőtt** a „Bornyumáli” szőlős gazdáknak a tanácsház egyik nagy termében szintén volt gyűlésök. Délután pedig ugyanott a kereskedő ifjúság tartott közgyűlést.

— **A tejelő marha-kiállításra** nov. 27-ig 908 darabot jelentettek be.

— **Ischlben** hevesen kitört a himlő járvány, s ez okból a még ottlevő vendégek sietve eltávoztak.

— **Magosra törő öngyilkosok**. Nem rég Brixeggben az egyházi a torony tetőre kötötte föl magát, a napokban pedig Berlinben egy férfi az állatkert legmagasabb fájának tetejébe, úgy hogy csak nagy bajjal lehetett onnan levenni.

— **Dühös kutya** kborolt tegnap reggel a közep utcájában, mielőtt azonban veszélyessé vált volna leütötték.

— **Vasuti statisztika**. 1872. október hó folytán az összes osztrák-magyar vasutvonalokon (a pozsony-n.-szombati kivéve, mert ez még nem adta be számadását) 1752.55 mértföldön, 3.423,628 személy utazott; a szállított teher 55.850,437 mázsa súlyu, az összes bevétel pedig 14.528,173 ft. volt.

— **Olesó ár**. Azon szabónak, ki sept. 12-ken néhány órával az orosz csárt hozó különvonat megérkezése előtt jelentette, hogy a vasuti sínnek a pályavonalon egy helyt, a vihar által megrongáltattak, s ez által nagy szerencsétlenségnek vette elejét, Eulenbergről miniszter a napokban 30 tallért adott. Berlinben ugyan ócsorba veszik a csár életét!

— **Vaskivitel** Németországban a múlt év folytán 28,379,000 mázsa kovácsolt és feldolgozott vasat szállítottak ki.

— **Héber kézirat**. Dr. Grant egy kairói zsinagógában, mely állítólag 45 évvel a második templom elpusztítása után építettett, egy héber kéziratot talált, mely bibliai részeket foglal magában. A kézirat egy fali rekeszben volt, tíz lábnnyira a padozat felett úgy, hogy csak hágsó segélyével lehetett hozzá jutni.

— **Drága emlék**. Az öt milliárdnyi kölcsön emlékére a párisi pénzverde emlékpénzt veretett, mely a miniszterek és magasabb rangú hivatalnokok közt fog szétosztatni.

— **A dán partoknál** 1871—72-ben 128 hajó veszett el.

— **Kétszeres gyilkosság**. A „Temesw. Zeit.” írja: Nemrég bocsátattak ki egy lugosi csizmadiát fogságból, ki azért volt huzamos ideig el-

düli mértékzsinorja, akkor is, ma is s mig a világ és benne emberiség él, örökre a siker lesz. És az ifjú király tanácsa másfél évtizedig kormányzott az időkhöz képest sikerrel. Mik voltak e férfiak bűnei? Én azt hiszem: vallásuk s a reformáció erős kézzel véde. Amde ez akkor európai uralkodó eszmé volt. Ezt felkarolni, meghonosítani, védeni, győzelemre segíteni a legnagyobb államférfiúi bölcsesség. Ez dicsőségre van, nem gyalázatokra. Avagy melyek voltak az adott rossz tanácsok? A porta és német császár — e két nagy szomszédhatalmasság közötti galambszelidség s kigyói eszély magatartás? — Hisz Forgács is e tanácsban ült s nem jegyzette föl, hogy valamely kérdésben meg hasonlós lett volna, sőt maga is elfogadta Békés terveit s a speieri egyezséget — annak legfontosabb műveletét — az általa magasztalt Báthori, sőt maga Forgács is aláírta.

Midőn egy ország egy nagy politikai elv zászlója alá sorakozik, hű törekvés ellenszegülni. S e korban a Forgácséké annyival esélytelenebb volt, mert a siker az ifjú király és tanácsadói vallási politikájának helyessége mellett bizonyított. A reformáció világeszmé, idő szüksége volt. Forgács és Istvánfi kettős hibát követtek el, a midőn nem csak utójában állottak ez eszmének, kisebbitették képviselőit, hanem irásaik által a jövőre is hatni, azt fejlődésében gátolni akarták. Ma már közneveléséket idéz elő, midőn olyakat mond valaki, mint Istvánfi vallásért Blandratáról,²³¹⁾ hogy az Arianus boldond s az emberek legalávalóbbika.

Másképen ítélnék ama kor jeleiről és így

zárvá, mivel nejét féltékenységből megölte. Haza menvén viszonyt kötött egy leánnyal, kivel meg is tartá a kézfogást, de ez iránt is féltékenységre gerjedvén, a szerencsétlen leányt tűz késszurással megölte; a gyilkos e bűntény után nyomtalanul eltűnt.

— **Vihar**. Anglia déli és nyugati partjain nov. 22—23-án nagy vihar dühöngött, melynek sok hajó és számos emberélet esett áldozatul.

— **Nagy szomorúság** van Bécsben; fog a ser. A bécsi serfőződé közl. már többen beszüntették a munkát, mert a jég részint elfogyott, részint pedig erősen fogytán van, és a mostani szelid időjárásból következő, kevés remény van ez elkerülhetlenül szükséges anyag mihamarábbi beszerezéséhez.

— **Bécsben** utcák, nyilvános kertek stb. öntözésére naponta 1,600,000 veder víz fogy el.

— **A lengyel színészek** közül is több tehetségesebb tag el megy a világiállítás tartamára Bécsbe, résztvevő a nemzetközi színészi versenyben, mely ott ki fog fejlődni.

— **Az orosz kormány** jövőre nem nevez ki többé nőket a táviradókhoz, mivel néhány távirásznő nem őrizte meg az állami titkokat.

— **Óriási retek**. Gmundenben egy 18 font súlyu, több mint egy láb magasságu retek termett egy odaváló kertben.

— **Történelmi arcképcsarnok** felállításán dolgoznak a közös hadügyminiszteriumban. B. Kuhn közös hadügyminiszter ugyanis elrendel, hogy a közös hadügyminiszterium elfogadó termében minden eddig létezett udvari hadi tanácselnöknek s előtte működött hadügyminiszterek fényképezett arcképeit a legregibb időktől állítsák fel. A gyűjtemény, melyhez még életrajzi és történelmi adatok is járulnak az osztrák hadügynek szemmel látható történelmét úgy mint specialiter a legfelsőbb hadigazgatásnak történetét fogja tartalmazni.

— **Vukovics** a 6-ik londoni halott ama nevezetesebb magyar menekültek közül, kik egykor Anglia földjén kerestek menhelyet; a többi 5 b. Kemény Farkas, Szabó Imre ezredes, Szabó Iván tüzérkapitány, Kmetty tábornok és Loránt tüzérkapitány volt.

— **Lembergben** decz. 5-én ruthén congressus lesz.

— **Oroszország** némely helyén. kivált az Amur vidékén, vizaradások és állatbetegségek oly drágaságot idéztek elő, hogy néhol egy megszely tej egy rubel, egy font húsa pedig 50—55 kopek.

— **Egyetem-statisztika**. Hogy a német nevezetesebb egyetemeken a tanárok és hallgatók létszáma a múlt nyári félévben mennyi volt, kitűnik a következő adatokból: A tanárok száma a bécsi egyetemen volt legtöbb, 228, Berlinben 179, Lipcsében 134, Göttingában 116, Heidelbergben 116, Prágában 113, Münchenben 111, Boroszló 104. — Hallgatók: Bécsben 3680, Berlinben 3297, Lipcsében 2418, Prágában 1649, Münchenben 1220, Boroszló. 938.

— **Az edinburghi herceg** az angol királynő egyik fia, nem csak hegedűn játszik, hanem egyszerűsággal kitűnik és énekel; legközelebb az admirális ebédénénekelt, és dalát ismételnie kellett.

— **Ellenjavaslat**. Egy párisi cirkus előtte bámulók közt nemrég egy férfi is volt, ki gyönyörű leánykát tartott kezén fogva. Az igazgató, Dejean, észre veszi a szép gyermeket, oda megy a férfhez, s nagy összeg pénzt ajánl neki, ha leányát átadja, kit lovar művésznővé akar kiképezni. „Tudja

Békésről is az ellenpártont levők, mint szintén a pártokton kívül álló elfoglaltanok is.

Gromio 1567. körül irt emlékiratában így jellemzi őt: Békés alsóbb sorsból eredt, de egy szép, emelkedett lélek, természeténél fogva pompaszerető; az olaszoknak nagy barátja, és latin nyelven, melyben nagyon gyakorlott, bár kivel társalog... A fejedelemmel eszik és vele ugyanazon hálószerében alszik.²³²⁾

Scheseaus erdélyi szász költő szerint: „Kitűnő erényekkel és hűséggel tündöklő” államférfi volt, a „király udvarában senki sem volt oly jeles elméjű és oly ékesen szólásu, mint ő.” „Mily nyájas, igaz és jótékony volt mindenk iránt, az egész nép emlegeti.”²³³⁾

Az egy vallásos értelmű levő ekkleziák lelkeszei őt „az igazság legforróbb szeretőjének” mondották, Dávid Ferenc „Istentől az igaz életet lelkével megadottának” nevezi. Gyulai Pál, kinek kitűnő észét és jellemét oly vonzólag festé b. Kemény Zsigmond, Békés halála után kegyelettel emlékezik meg róla, és intvén, hogy a tréfalvól oly takszoroson kell bánni, mint a sóval, például állítja fel őt, mint a ki esipős tréfaival szaporította roszakárokat számát.²³⁴⁾ A nemes történeti alaku Gálfi János, a Báthoriak véradózata, önéletrajzában „árthatlannak” vallja őt; „Történet azonközben, amaz ártatlan Békés Gáspárnak házából, mint énnekem

²³²⁾ E. Archiv des Vereines für sieben bürgerische Landes Kunde. Neue Folge III. Bd. 38. lap.

²³³⁾ I. G. Reményi kéziraty. VI. k. lib. XII. 390.

— 7. Vers. V. ő. Epithalamium. i. helyeivel.

²³⁴⁾ Bethlen II. 495. I.

mit uram — volt a felelet — a leányomat ugyan nem adom, de van otthon egy anyósom, kit az összeg feléért is szívesen átengedek.”

A „Kol. Közlöny” eredeti távsürgönye.

A képviselőház mai ülésben elnök bejelenté, hogy Szilávi bizott meg új kabinet alakításával. Az egész ház zajosan éljenzett. Hir szerint Szapáry Gyula közlekedési, Zichy József kereskedelmi miniszter. Lónyay tegnap Deáknál volt, panaszkodván, hogy miniszter-társai megbuktatták, mire Deák reményét fejezte ki, hogy Lónyai tehetségét érvényesíti a budgettváiban.

Nemzeti színház.

Szombaton nov. 30-án Vörösmarty emlékére születésnapja előestéjén díszelőadásul: „Vérnász” 5. felvonásos szomorujáték, színre alkalmazta E. Kovács Gyula. Kovács Gyula „Telegdi”-jében csak a vad indulatos vármurat látuk, a bizonytalanság miatt folyton gyöttrő apát, s a nyugalomra, boldogságra vágyó szerelme nem emelte ki eléggé. Tanár holtteste előtti monologban jól, szépen szavalt, csak hogy a szenvedélyek harcát, a rohamos indulat kitöréseket átmeneteiben gyengén árnyalta. Egressi (Kolta) azon jelenetben, midőn Telegdi tudára adja, hogy szabad, élénk arczjátékaért elismerésben részesült, ma hanghordozása is kielégítő volt. Boér Emma (Lenke) a mennyire az ádolgozással megnyirbált szerepe megengedte, jól és helyesen játszott. Szentgyörgyi (Tanár) játékában teljesen hiányzott a melegség. Mátrai Gerőjében egy pityergő, öntetetlen aggot személyesített; pedig hát az olyan őszben van erély is, a ki utóbb aszszonya védelmére kardot is ránt. Halmi (Kuvik Andor) a szerep szövegével tépelődött, egyebként élvezetesen játszott. Philippovicsné (Dóra) Kőrösine (Lucza) nem rontottak.

Vasárnap decz. 1-én „Fokrólókra” népszínmű 5 képhez irta Müller Hugo. A bécsi népeletet híven jellemző színmű coupletjeivel, hol bohózat, hol lanyhán érzékenykedő jeleneteivel jól mulattatta a nagyon szép színi közönséget. Az előadás sikerülne mondható. Dekány Róza (Lizelle) és Zajong (Hark Károly) kedélyes dallamaikkal és élénk alakításaikkal valamint Boér Emma, a hol könnyelmű, hol érzékenykedő és ábrándos Werner Mária helyes személyesítésével tapsokat arattak.

Felelős szerkesztő Sándor János.

A közönség köréből.)

Tisztelt szerkesztő ur!

Legyen szíves becses lapjában, ezen néhány sornak tért engedni az ügy fontosságáért.

A lapok után értesültem a felől, hogy Kolozsvárt ismét elrendelték a felnőttek oktatását; de más uton értesültem két visszaélésről is, ép a felnőttek oktatása körül.

Tavaly a felnőttek oktatása alkalmával, felvettek olyan egyének is, kik olvasni és írni igen jól

*) E rovatba megjelenő cikkért csak a sajtóhatósággal szemben vállal felelősséget a Szerk.

kibudosni — ugymond — mikor az ő rajta lőtt gyalázatról és kárért boszut akarna állani és bejöve az országba haddal.”²³⁵⁾ Gyulafi Lestyán szerint: „Békés nagy és valóban bajnoki erkölcsökkel ékesült férfiú vala; csudálatos eszű és ékesen szólásu, egészen az országlásra termelt egy ember.”²³⁶⁾ Brutus oly embernek irta „ki előtt ha ő oly kedves lehetne, milyen lenni akarna, királyokéval sem cserélné el szerencséjét.”

Az általam részint újonnan feltalált, részint mások feldolgozása nyomán elősorolt adatokkal bizonyított tények, s ennyi és ily tekintélyes tanú és író törhetlen paizst nyújtanak az igazságos történetírónak Forgács igazságtalan ítéllete ellenében. De nekem Forgács és Istvánfi ellen még két nagy erkölcsi bizonyítékot van. — Ha Békés olyan lesz vala, minőnek Forgács állítja, támogatta volna-e születésre és vagyonna névze oly roppant nagy és tekintélyes párt, aminő Békést önként vezérévé s fejévé választotta?... mely Erdély legősibb és leg-nemesebb nemzetiségeinek színt-javát foglalta magában? Vajjon képmutató, hazug, cselszövő, szóval egy hitvány embert hívott volna-e be, s fegyvert fogott volna-e fel ország, csatlakozott volna-e hozzá Magyarország annyit jelese, s az érdekeibenmíg dig a legkitűnőbb férfiakat megnyerni és felhasználni tudó Ausztria bizott volna-e benne?

A másik ellenbizonyíték azon nagyszerű tény, hogy Békessel maga Báthori, mint lengyel király kibékülni s ötlet barátságába fogadni jónak látta; a

²³⁵⁾ Erd. tört. Társ. I. 78. I.

²³⁶⁾ Kulcsár-féle Krónika. 34. I.

tudtak, s ezeket úgy számított be, mint a kik olvasni és írni mit sem tudtak a felvételkor, hanem ők tanították meg: azután fizettettek magoknak érettségi, annak dacára, hogy a miniszterium rendelete, csak az olvasni és írni nem tudókra szól. Ez nem szép, ez nem üdvös tett. Hanem azt hiszem, hogy a tanfelügyelőség az efféle számításoknak egyszerű mindenkora bevágja az útját s az ideig már erre példa nem is fog előfordulni.

Még egy második eljárást kell felemlítenem, van néhány jó barát, kenyerős pajtás, sógor, vagy koma a tanítók közt, ezek együtt összebeszélnek és éveken át mindig ők tanítják a felnőtteket és teszik zsebre a tanpénzt; a kikkel kevésbé ismeretesek, a kikkel sem sógorok, sem komák, azokat még ha kéri is a tanítást, ha az illető annak megtudna is úgy felelni, mint közülök bár melyik, mellőzik, és alattomos uton kijátsszák. Ez sem illelnek a népnevelőkhöz.

Az ilyen tetteket meg kellene szüntetni, mert ha a miniszterium a visszaéléseket megtudja, megszünteti a felnőttek oktatását, ebből aztán nemcsak a tanítókra hárulna kár, de a népnevelés szenvedné a legsúlyosabb csapást.

Egy ügypártoló.

Ismét az ó-izraelita zugiskolákról.

Kolozsvár nov. 30.

Főlölegesen tartom ismét az izraelita zugiskolákban észlelhető visszaéléseket a népnevelés körül eszetelni. Már többször felszólítam az illetőket, hogy a hat zugiskolát hagyják fel, mivel ezek nem felelnek meg a társadalmi életnek, jelen szükségének; s a ronda szobában összeszorulva, egész nap csupán a zsidó könyveket forgatják; felhozlám előttük, hogy vétenek a törvények ellen, mivel a gyerekek más tantárgyakból nem nyernek oktatást, s a tanítók nemcsak hogy oklevéllel nem bírnak, de fogalmuk sincs a népnevelésről.

De hát mit tudnak, mit tanítanak?

A gyermekekből a czélszerűen nevelés által haszonvéhetetlen, a társadalomnak csak terhére váló polgárokat nevelnek. Már a kisdé gyermekkel szintugy megutaltatják a többi vallásfelekezetűeket, midőn mintegy rászoktatják a Gemorera (héber tudomány) ennél többre nem is tanítják őket, abból indulván ki, hogy ezzel itt alant beérhetik s eljuthatnak Ábrahám kebelébe.

Ily ferde fogalmak diának az ortodox izraelita zugiskolákban; ezek miatt szorítkoznak háttérbe a czélszerű népnevelést s az ősapáknak csak elavult példait követik; pedig ugyanezek mondák: „tanuljanak gyermekeiknek éjjel, nappal, hogy üdvözüljenek.”

Tudnunk kell azonban, hogy ezek az ó-izraelita zugiskolák azért léteznek, mivel a rabbi azt mondá szónoklatában az izr. újévnapijén: „ne gondolatok a gyermek jövőndöbeli életére, melőzzétek e gondot, csak a Gemorában tegyenek ők kellő haladást, mert ősapánk is csupán abban találták örömeiket.” Felvilágosításul még csak pár szót! Az ó-izraelita zugiskolák száma 6, mindenik zsidó quasi-tanító ki az ily iskolát vezet 20 forintnyi összeget kap havonként, tehát egy év alatt a 6 tanítónak fizetnek a 240—1440 forintot.

Mekkora pazarlás!

Nézetem szerint, ha egy rendes iskolát állítanak és abba három okleveles tanítót helyeznének s mindegyik fizetését 450 ft-ra határoznák, az 1440 forintból még fölösleg is maradna, s a gyermekek czélszerű nevelésben részesülnének.

H. J.

lengyel nemzet pedig érdemei elismerésül király és ország vezetéséből honpolgárai közé fogadta.

S ha Forgács és Istvánfi ily igazságtalannul ítéltek, ám legyen; őket menti egymással folyt tusaik és szenvedélyök; de a mai kor íróinak nem szabad a rég eltöltött idő elfoglaltsága homályától szemeiket megvakítani, s az igazságot szemtől-szemben, föltek nélkül s teljes tisztaságában nem látni és mutatni.

Kerekgyártó itt téves uton járt s én ítéletét elfogadhatónak nem tartom. Békés bűne a törvényes fejedelem ellen való fegyveres lázadás. Ezért mindenével lakott. A portán és Maximiliánáé való segélykérésének főindoka az önvédelem volt, mire az ország alkotmányának a hűtelenségi esetekben megszabott eljárási formái megemeltartása kényszerítette, pártállása, roppant nagyszámú hazafiak bizalma és kérése rá utat nyitott. Azonban ez is elégtételt talált az érintett főbenjáró ítéletben. Számkivetésével e kérdés az erkölcsi igazság javára bevégeződött.

Ezért az ő jó oldalai, mellőzni, erényeit tagadni, jelles tetteit elhallgatni, őt a szép és jó erkölcsi érzékévelnem bírónak, rosz hazafinak, hűtelen államférfinak mondani nem lehet, mert ez a tényekkel és történelmi igazsággal ellentéző, ez hálátlanság kitűnő embereink iránt. Pedig, hogy Békés az volt, erős bizonyítékok vannak rá, melynek legerős-bike halálos ellenségével, Báthori István lengyel királlyal való megbékülése, ami az önmegtagadásnak, a valódi jellem nagyságának oly példáját mutatja, hogy az Magyarország történetének és a világtörténelemnek lélekemelő momentumát képezendi mindenha.

Várfalvi Nagy János.

²³¹⁾ L. Forgács i. h. 270. lapon Istvánfi jegyzését.

Arlejtési hirdetés.

A főméltóság m. kir. közmunka és közlekedési miniszteriumnak az 1872. évi november hó 7-én 17.527. szám alatt kelt rendelete folytán a kolozsvári m. kir. mérnöki hivatal kerületében eső államutakra az 1873. és 1874-ik évben szükségelt fedanyag-szállítás zárt írásbeli ajánlatok mellett arlejtése 1872. év december hó 16-án délelőtt 10 órakor alóli hivatali irodájában fog megtartatni.

A szállítási részletes feltételek alóli hivatalnál a rendes hivatalos órák alatt — délelőtt 8 órától, délután 2 óráig — naponta megtekinthetők.

Az arlejtést képező egység-árak, kavicsok, az alapul vett kavicsmennyiség, — mely azonban a szükséges képest évenként több vagy kevesebb is lehet, — az arra megállapított pénzösszeg, az alábbi kimutatásból láthatók.

A zárt írásbeli verseny-tárgyalás kavicsokért és utvonalonként fog megtartatni. A 50 kros. béléssel és a szükséges 5%-os bántópenzzel ellátott, az alábbirt minta szerint, minden utvonala nézve külön szerkesztett írásbeli ajánlat, — melynek külső borítékán azonban azon utzakasznak, melyről az ajánlat szól, tisztán felírva kell lennie — 1872. év december hó 16-án délelőtt 10 óráig az alóli hivatalhoz személyesen vagy bérmentve posta útján be-nyújtandó. A bántópenz készpénzben vagy tőzsde-árfolyam szerinti nyilvános hitel-papírosban melléklendő, vagy valamely kir. pénztár által kiállított letét-nyugta melléklésével a befizetés igazolható.

A zárt írásbeli verseny-tárgyalásnál a legutányosabb ajánlat-tevő kötelezettsége azon perczben kezdődik, melyben az ajánlat benyújtott. Ellenben a magas állam kötelezettsége csak az arlejtési jegyzőkönyvnek avagy a szerződésnek a főmeltóság m. kir. közmunka és közlekedési miniszterium által történt megerősítése után jogerejű.

Minden e tárgyat illető béléstilletéket vállalkozó köteles fedezni.

Ajánlat.

(Minta.)

Alóli ezennel nyilvánítom, hogy én a kir. mérnöki hivatalnak Kolozsvárt az 1872. év november 16-án 1243. sz. a. kelt kavics-szállítást tárgyzó arlejtési hirdetését, valamint az e tárgyat illető részletes feltételeket olvastam és megértettem, és ezen feltételek szerint kész vagyok 1873. és 1874 évben a kavics-szállítást felvállalni az államut mértföld szakaszra 54 köbláb tartalmu kavicsalmat frt. kr.

azaz (betűkkel kiírva). A szállítási részletes feltételek pontos megtartására magam ezennel kötelezem.

E végre ide mellékelek bántópenzül frt. kr.

N. N. datum.

N. N.

(a czim pontos leírása szükséges.)

Kimutatás.

Államut-vonal	A fedanyag termelő helye	Mértföld szakasz		54 köbláb tartalmú kavicsalmok száma		Kikialtási ár o. é.				Befizetendő bántópenz
				Tört fed- anyag	folyó-vagy kavicsgödörbőlyhert fedanyag	halmonként		összesen		
						frt.	kr.	frt.	kr.	
Nagy-Várad-Kolozsvári	Körös folyónak a vaspálya által elzárt medréből	9 5/8	10 1/8	130	—	6	15	799	50	40
	Kovarcz sziklabánya	10 1/8	10 6/8	120	—	3	55	426	—	21
	Gránit kőbánya	10 6/8	11 2/8	120	—	3	40	408	—	20
	Sebesvári kőbánya	11 2/8	13	540	—	6	45	3483	—	174
	Köveshegyi bazált kőbánya	13	13 7/8	220	—	7	40	1628	—	81
	dito dito	13 7/8	15 7/8	430	—	5	60	2408	—	120
	Kapusi patak I-ső szakasz	15 7/8	16	—	30	3	20	96	—	5
	" " II. " "	16 2/8	16 2/8	—	100	3	20	320	—	16
	" " III. " "	16 2/8	16 4/8	—	80	3	20	256	—	13
	" " IV. " "	16 4/8	16 6/8	—	80	3	60	288	—	14
	" " V. " "	16 6/8	17 2/8	—	260	3	60	936	—	47
	" " VI. " "	17 2/8	17 5/8	—	200	4	10	820	—	41
	Szamos folyó I-ső szakasz	17 5/8	18 1/8	—	240	3	80	912	—	46
	" " II. " "	18 1/8	18 4/8	—	240	3	80	912	—	46
	" " III. " "	18 4/8	18 5/8	—	60	3	80	228	—	11
	" " IV. " "	18 5/8	18 7/8	—	120	3	80	456	—	23
	" " V. " "	18 7/8	19 3/8	—	140	4	30	1892	—	95
	" " VI. " "	19 3/8	19 5/8	—	—	—	—	—	—	—
		+ 364 0								
	A Nagy-Várad-Kolozsvári államut-vonalon	9 5/8	19 3/8	1560	1850	—	—	16268	50	813
			+ 364 0							
Kolozsvári-Brassai	Szamos folyó I-ső szakasz	0	1 2/8	—	560	7	80	4368	—	218
	Túri kőbánya	1 2/8	3 1/8	525	—	9	—	4725	—	236
	Koppándi patak	3 1/8	3 5/8	150	—	6	14	921	—	46
	Sósfürdő telep	3 5/8	4 2/8	—	350	5	40	1890	—	95
	Aranyos folyó IV. szakasz	4 2/8	4 7/8	—	162	4	60	745	20	37
	" " III. " "	4 7/8	5 4/8	—	150	4	10	615	—	31
	" " II. " "	5 4/8	6 1/8	—	160	3	90	624	—	31
	" " I. " "	6 1/8	6 4/8	—	90	3	90	351	—	18
	Kavicsgödör Aranyos-Lónánál	6 4/8	6 7/8	—	120	3	80	456	—	23
	Kavicsgödör Gerendnél	6 7/8	7 2/8	—	—	—	—	—	—	—
	A Kolozsvár-Brassai államut-vonalon	0	6 7/8	675	1592	—	—	14695	20	735
Kolozsvár-Bukovinai	Kavicsgödör 0 3/8 mf. közt	0	0 5/8	—	400	3	90	1560	—	78
	Szamosfolyó I. szakasz	0 5/8	1	—	120	3	90	468	—	23
	Kavicsgödör 1 1/8 mf. közt	1	2	—	310	4	84	1500	40	75
	Szamosfolyó III. szakasz	2	3	—	250	6	04	1510	—	76
	" " IV. " "	3	3 4/8	—	150	6	—	900	—	45
	" " V. " "	3 4/8	4 2/8	—	210	5	02	1054	20	53
	" " VI. " "	4 2/8	5 3/8	—	310	5	25	1627	50	81
	" " VII. " "	5 3/8	6 2/8	—	—	—	—	—	—	—
	A Kolozsvár-Bukovinai államut-vonalon	0	5 3/8	—	1750	—	—	8620	10	431
Torda-Nagysebeni	Kavicsgödör 4 5/8 mf. közt	4 1/8	5 5/8	—	455	6	50	2957	50	148
	Marosfolyó Veresmartnál	5 5/8	7 1/8	—	610	7	40	4514	—	226
	A Torda-Nagysebeni államut-vonalon	4 1/8	7 1/8	—	1065	—	—	7471	50	374
		+ 367 0								

Kolozsvárt, 1872. év november hó 16-án.

A m. k. mérnöki hivataltól.

My. Gábor János örökösénél Kolozsvárt.

Ingyen

kap minden órát vásároló egy garnitur bécsi kiállítási gombot ingyen: értéke ft. 1. 50.

Legnagyobb ritkaság

mai nap, ha az oly óriásilag uralkodó óra-szédelgés mellett, egy jóljáró, megbízható és értékes órát lehet lefőzés nélkül kapni. A ki jól járó, olcsó órát óhajt, forduljon egyenesen

Müller M.

híres óráshoz,

Bécsben, Babenbergerstrasse Nr. 1.

a ki jól szabályzott, és a

cs.

kir.

fémjelző hivatal-

tól hitelesített

óráit a következő hihetetlen, s még is igazi árak mellett árulja:

Csak 1 ft. 40 kr. párisi remontoir-órák, lánczsal és egyévi jótállással.

Csak 2, 2 ft 50 kr. ugyanazok finomabb arany kivitellel.

Csak 8 ft. 50 kr. valódi angol henger-zseborák, lapos ívvel, finom china-arany tokban, lánczsal, medaillonnal, tokkal, és jótállásijeggyel.

Csak 9 ft. egy valódi angol ezüst-henger óra, kristályüveggel, másodpercmutatóval, china-arany lánczsal és kezességi jeggyel.

Csak 12 ft. egy ezüst-hengeróra, valódi arany arbronszal, ugróval, erős kristályüveggel, china arany lánczsal és kezességi jeggyel.

Csak 15 ft. vagy 18 ft 50 kr. egy valódi ezüst angol horgony-óra, savonette, duplaköpennyel, finom métszéssel, china-arany lánczsal és kezességi jeggyel.

Csak 13 ft. egy valódi angol ezüst és tűzbenaranyzott chronometer-óra, nem hamisított, china-arany lánczsal, börtökkel és kezességi jeggyel.

Csak 15 ft. 50 kr. ugyanaz, sokkal finomabb, keleti utmutatóval.

Csak 14 ft. vagy 17 ft. egy angol Prince of Wales-remontoir-óra, legerősebb fajta kristályüveggel, petegővel, valódi török china-aranyból.

Ez órák a többiek felett azon előnnyel bírnak, hogy kulcs nélkül felhuzhatók. Ezen órák mellé mindenki egy china arany lánczot és kezességi jegyet kap ingyen.

Csak 14 ft. 50 kr. egy valódi angol török china-arany-óra, henger, legujabb alak, kettős kristály üveggel, úgy, hogy bécukottan is látni a szerkezetet, kezességi jeggyel.

Csak 13 ft. egy china arany-óra, kettős köpennyel, savonette, ugró, kristály üveg, petegő, china-arany lánczsal, börtökkel és kezességi jeggyel.

Csak 15 ft. 50. v. 17 ft. egy egész kicsiny hölgy-óra, valódi ezüst, valódi arab-aranyból, valódi china-arany lánczsal és kezességi jeggyel.

Csak 18 ft. egy valódi angol tűzben aranyzott ezüst chronometer-óra, kettős köpennyel, finomul zománczozva, china-arany lánczsal és kezességi jeggyel.

Csak 16 ft. 50 kr. vagy 18 ft. 50 kr. egy legfinomabb valódi angol ezüst horgony-óra 15 rubinköven.

china-arany lánczsal, börtökben, kezességi jeggyel.

Csak 20 ft. egy ezüst remontoir-óra, kulcs nélkül felhuzható, china-arany lánczsal.

Csak 24 ft. 50 kr., 26 ft. 50 kr., 28 ft. 50 kr. egy arany hölgy-óra, lánczsal, medaillonnal, és kezességi jeggyel. Továbbá 45—65 forint brillant kövekkel.

Csak 7 ft. 50 kr. egy bombás párisi bronz-óra, ütökészlettel üveg alatt, minden szoba díszé.

Óráim mind elsőrangúak és másod-harmadrendű hamisításokkal nem tévesztendő össze.

China-arany lánczok ft. 1. 50., 2. 2. 50., 4. 50., —10. 50.

Az ár előre beküldése vagy postal utánvét mellett minden megrendelés 24 óra alatt eszközöltetik. Szabályzatlan órák 2 frttal olcsóbbak.

Arjegyzékek ingyen.

Órásk és órákereskedők 4000, 5000 drból álló gazdag raktár kapnak bántólatos olcsó árban.

Csak több évi tartozkodás folytán Angolhonban és Szeiztban, Schopp Löw és társa házánál, vagyok képes elsőrendű órákat árulni.

A nálam vásárolt órákért 5 évig állók jót; s ha 5 év alatt a rugó eltörik, vagy egyéb baja lesz az órának, kötelezem magam ingyen megigazítani.

Flokraktár Párisban: Rue Rivoli 37. Milanóban: Corso Victor Emanuele. Turinban: Borgo 36.

Alexandriában: Meza Cader 15. sat. sat.

Flokraktár: Bécsben, Stadt, Babenbergerstrasse Nr. 1.

Czim: Müller M. Bécsben, Stadt, Babenbergerstrasse Nr. 1.

(626) 1—12

Négytől egyszázhusz darabig játszó zene-művek;

diszművek harang-, dob- és harangjátékkal, éghangokkal, mandoline, és expressziókkal sat. továbbá:

zene-szelenczék,

melyek 2-től 16 darabig játszanak, necessairek, szivaralványok, svájci házacsák, fényképalbumok, írószeres, keztüszekrények, leveányomtatók, szivartárczák, székek, sat. mind zenével. Mindig a legujabbat e nemben ajánlja

Heller J. H. Bern (Svájcz).

Arjegyzékeket ingyen küldök.

Csak a ki egyenesen tőlem hozatja, kap valódi svájci műveket; ezek pedig tökéletességüknek fogva, a legszebb élvezetet nyújtják.

(606)

2—2

Hirdetmények

u. m. nyilvános hirdetések, üzleti ajánlatok, családi tudósítások, mindenféle állomás-keresések, úgynöki, vásár-, bér-, házassági folyamodványok, szóval minden illetékes tartalmu iktatványok, eredeti árak mellett közvettitnek minden létező pesti, bel- és külföldi hirdalban.

Lang és Schwarz,

nemzetközi hirdetmény-közvetítője által Pesten, fűrdőutca 1. és Bécsben, Wollzeile 6—8

Föltételek és iktatási arjegyzékek ingyen, és bérmentesen.

(629)

(633)

1—5

Tisztelettel van szerencsém jelenteni a n. é. t. cz. közönségnek, hogy a folyó é. december hó 3-tól kezdve, e főterén a Dietrich-féle ház alatti helyiségben szalona- és fűstölt hús-

raktárt

nyitok, a melyben nagyban és kicsinyben vásárolhatni a következő árak mellett; u. m.

Finom kaiserfleisch fontja 48 kr.

Fűstöltetlen szalonna " 44 kr.

Fűstölt " " 46 kr.

Paprikás " " 50 kr.

Fűstölt marhanyelv drb. 60 kr.

Fűstölt disznó oldal fontja 40 kr.

Főtelen sonka " 44 kr.

Főt " " 60 kr.

Fűstölt kolbász " 46 kr.

Szalonnaszir kupája 1 frt. —

" fontja 42 kr.

Disznófűsajt fontja 40 kr.

Vürstli párja 6 kr.

Cervelat darabja 5 kr.

25 fontnál többet tevő vásárlásnál a fennebbi árak után 5% elengedés jár.

Vidéki megrendelések „Postai utánvét” mellett gyorsan és a legpontosabban teljesítetnek.

A f. év december 20-kától kezdve zsirnak való vastag szalonával és hájjal is a legilletékes ár mellett szolgál.

Kolozsvárt, november hó 1872.

Benigni Samu,

mészáros mester.